

Mi a közös Lagzi Lajcsiban és Cindy Crawfordban?

2013. július 03., szerda, 12:20

Szerző: hvg.hu

Bár a pletykalapok a celebritások gyengeségeit, rossz döntéseit igyekeznek a reflektorfénybe állítani, több híresség megfontoltan, felelősen fekteti be pénzét, sokszor nem csak saját vállalkozásába – legalábbis így megy az Egyesült Államokban. De mi a helyzet Magyarországon, nálunk is vannak komoly pénzügyi celebbefektetések, vagy inkább a saját vállalkozás a jellemző?

A világhírű amerikai szupermodell, Cindy Crawford az 1980-as évek közepén az első nagyobb munkájáért járó mintegy 10 ezer dollárnyi összeget egyáltalán nem bulizta vagy herdálta el, mint ahogy azt sokan egy modellről gondolnák. Szülei tanácsára az akkor még a nagykorúság küszöbén álló Crawford az így megszerzett pénz jelentős részét ezüstrudakba fektette.

Az ezüstrudak még most is az amerikai modell tulajdonában vannak, és – bár az ezüst unciánkénti ára 6,5-ről 24 dollárra ugrott az eltelt időszak alatt – ma már inkább csak nosztalgikus jelentőséggel bír számára. A pár tízezer dolláros befektetések mellett az amerikai celebritások ugyanakkor sokkal nagyobb, több tíz millió dolláros összegű, komolyabb és döntően konzervatív pénzügyi formákban látják pénzük megőrzésének és fialtatásának biztonságát.

Apple- és Starbucks-részvények mind felett

A világszerte 70 millió albumot eladott Kenneth Bruce Gorelick, művésznevén Kenny G jazz-zenész, szaxofonos naponta többször is végigfutja a portfóliójában található részvények árfolyamait, és egy befektetési szakértővel egyeztetve dönt arról, hogy ennek megfelelően mit is lépjen. A jazz-zenész vagyonának más részeit ingatlanban, különböző alapokban tartja, egy részét pedig olyan részvényekbe fekteti, melyeket ő maga már évek óta folyamatosan figyelemmel kísér. A gondos előrelátás, diverzifikáció eredményeképpen Kenny G át tudta vészelni a globális CD-eladások bedőlését és a 2008-ban kezdődött gazdasági válságot is. Kenny G nem melleleg könyvelői végzettséggel is rendelkezik, ami nem jöhet rosszul a befektetői döntések meghozatalakor.

Az amerikai szaxofonos olyan nagy cégek részvényeit is birtokolja, mint például az Apple vagy a Starbucks. Kenny G a Starbucksban még a vállalat tőzsdei bevezetése előtti idők óta rendelkezik tulajdonrészszel – azt nem árulta el, hogy mekkora a pakettje –, a bevásárlást azonban nem elemzői kalkulációk alapján hozta meg, hanem egy szimpla intuíció alapján. A kávézólánc tulajának Kenny G-t 1987-ben mutatták be, és annyira megtetszett neki Howard Schultz megjelenése és az általa kínált kávé, hogy egy meg nem nevezett összegről kiállított egy csekket a Starbucksnak, mely abban az időben kezdett rohamos terjeszkedésbe. A Bloomberg gyűjtése szerint a Starbucks-részvények tőzsdére vitelük óta 87-szeresére híztak.

A startupvilág külön fejezet

A konzervatívabb befektetési formák mellett viszont az utóbbi időkben vannak olyan hírességek, akik saját brandjük, vállalkozásuk mellett az IT és a startupok környékén igyekeznek megforgatni a pénzüket, sokszor nem is kis kockázattal. Ennek a szegmensnek talán a legismertebb szereplője Ashton Kutcher, aki 2009-ben a Skype-ba investált egy nagyobb összeget. Emellett olyan felfutó startupokba is befektetett, mint a Foursquare helymeghatározós szoftver, a Flipboard közösségi magazin, vagy az Airbnb közösségi szobakiadó oldal. Egyes sajtóorgánumok már azt pedzegetik, hogy Kutcherről már nem is színészi teljesítménye, hanem a kockázati tőke területén elért sikerei jutnak majd az emberek eszébe.

Justin Timberlake amerikai énekes, színész, jelentős anyagi szerepet vállalt a MySpace közösségi oldal 35 millió dolláros megvásárlásában, az oldal újjáélesztésének egyik fő szereplője lesz. Az énekes-színész emellett ruházati cégbe és fotós startupba tett pénzt, és golfpályát is vásárolt. Leonardo DiCaprio nemrég adott 4 millió dollárt a Mobli közösségi médiaplatformnak. Lady Gaga is a startupokba investál, ő ugyanakkor közelebb maradt saját "háza tájához": a Zynga játékfejlesztőnek például olyan alkalmazás kifejlesztésében segédkezett, mellyel a játékosok az egymással való vetélkedés eredményeképpen letölthetik az énekes dalait. Kim Kardashian amerikai realityszár 2007-ben három társával együtt egy cipőket és kiegészítőket kínáló weboldalt indított, mely mára 3 millió regisztrált felhasználóval rendelkezik, akik havidíjért cserébe személyre szabott ajánlatokat kapnak. A weboldal nemrég kapott 40 millió dolláros kockázati tőkeinjekciót.

Vannak ám elbaltázott döntések is

A hírességek befektetői pozíciószerzése ugyanakkor nem mindig jön ki a legjobban. (Nem feltétlenül a bebukó cég miatt elveszett pénzre kell gondolni, Kim Basinger ingatlanüzlete mellesleg erre jó példa.) Bár a publicitás igencsak jól jöhet az adott vállalatnak – például Will Smith belépése, és pénze a Carol's Daughter szépségipari cégbe feltámasztotta a vállalatot –, a hírességek pénzének befogadása vissza is üthet. A New York Yankees baseballcsapat egyik játékosa például pénzt pumpált be a Zico kókuszos vizet gyártó cégbe, majd egy későbbi megnyilatkozása alkalmával egy másik kókuszos italt kezdett el népszerűsíteni, az edzője tanácsára.

A cégek ugyanakkor mégis elfogadják a hírességek pénzét – miután jól megnézték, hogy pontosan milyen pénz is érkezik hozzájuk –, mivel a celebritások jelentette felhajtás több előnnyel jár, mint hátránnyal. A hírességek ráadásul kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, így ha egy ismert személy érkezik, akkor elképzelhető, hogy több is követi, ha attraktív az érintett termék, szolgáltatás. A cégek és a hírességek célja ugyanakkor ugyanaz: nagyobb árbevételt és profitot elérni. A bankbetétekben tartott pénzekben pedig nincs akkora eredmény, másfelé is kell tájékozódni, ezt a celebritások is jól tudják.

És a magyarok mibe fektetnek?

Magyarországon a művészek, sportolók, hírességek jellemzően nem rendelkeznek olyan nagy likvid vagyonelemekkel, mint a külföldi ismert személyiségek, így nem is éri meg saját pénzügyi tanácsadót, vagyonkezelő menedzsert foglalkoztatni a pénzösszegek kezelésére – fejtette ki Karagich István, a hazai piac vagyonosabb rétegeinek szokásait rendszeresen monitorozó Blochamps Capital vezetője. Karagich szerint ennek főleg az az oka, hogy Magyarország egy kis piac, az ismert emberek közül – a magasan az átlagot meghaladó több millió forintos havi keresetük ellenére – csak kevesen tudnak évi 50-100 milliót vagy azt meghaladó összeget befektetésekre elkülöníteni, jóval kevesebben, mint tőlünk nyugatra.

Egyrészt olyan életszínvonalat tartanak fenn a hírességek, mely a magyar átlaghoz képest magasabb fizetés jelentős részét elviszi, másfelől pedig az esetleges nagyobb vagyon sem a pénzpiacokon kerül befektetésre, hanem ingatlant, vendéglátóhelyet, üzletrészt vesz a híresebb illető, ami teljesen más terület, mint a vagyonkezelés. A Blochamps Capital vezetője szerint szoktak hozzájuk is fordulni ismertebb személyek, ám a pénzügyi helyzet felmérésekor hamar kiderül, hogy a komplex vagyonstrukturáláshoz, adó- és cégszerkezet hatékony felépítéséhez elegendő-e a szóban forgó vagyonelemek mérete.

Ötven-százmillió forint szakszerű kezelésére a privátbanki szolgáltatók kiváló szolgáltatást nyújtanak, ám vagyonstrukturálási és adótervezési szempontból nézve viszont több százmillió forintos az a határ, ahol valóban dedikált szakmai segítségre van szükség – emelte ki Karagich. Külföldön olyan méretűek a hírességek által összeszedett vagyonok, hogy a pénzügyi menedzsment és egyedi vagyonkezelés fenntartása is megéri.

Nemzetközi szinten egy előadó vagy sportoló a kiemelkedő keresetének köszönhetően úgy tud jelentős vagyont felhalmozni és befektetésekre elkülöníteni, hogy meg tudja őrizni a szabadságát és idejét a hivatásának magas színvonalú és időigényes folytatása mellett. A Blochamps Capital vezetője szerint azonban hazánkban a művészek, sportolók akár világszínvonalú produkcióinak honorálása messze elmarad a Nyugaton elérhető fizetésektől, így a hivatásuk mellett jellemzően azok tudtak valóban komoly pénzügyi háttérrel kiépíteni, akik hírességként vállalkozóvá válva használták ki az általuk korábban végzett munkában rejlő lehetőségeket és építenek saját üzleti birodalmat. Itt félig azt az alaptervékenységet csinálják, amit korábban – ám a saját márkáját, korábbi munkájához kapcsolódó céget felépítve –, innentől kezdve viszont inkább lehet ezekre a személyre üzletemberekként, vállalkozókként tekinteni. Frei Tamás kávéhálózataival például egy jó példa arra, hogyan építhet fel egy médiaszemélyiség sikeres vállalkozást, emelte ki Karagich. Hasonlóra mindössze néhány tucat példa van mindössze, ilyen például Schobert Norbert Update-lánca vagy Galambos Lajos (Lagzi Lajcsi) ingatlanfejlesztései. Magyarország azonban egy kis ország, jellemzően ehhez mérhető pénzügyi lehetőségekkel, hangsúlyozta a Blochamps Capital vezetője.

Pataki Ági és Kovács Gábor ingatlanra fókuszál

Mi elsősorban a saját szakmánkra koncentrálunk, kisebb infrastrukturális befektetésekkal, illetve jelentős cash flow-állománnyal rendelkezünk a reklámfilmek, de elsősorban a játékfilmek finanszírozására – fejtette ki Kovács Gábor producer, aki Pataki Ágnes modellel közösen visz producer céget, mellyel olyan filmek létrehozását segítették elő, mint az Üvegtigris-széria, vagy a Fehér tenyér.

Kovács elmondta, hogy ezen kívül a "maradék erőiket" ingatlanbefektetéseikre, jelen gazdasági helyzetben inkább azok fenntartására és fejlesztésére fordítják. Lehetőségeik szerint továbbra is ingatlanba fektetnének, de adott esetben nem zárkoznának el profi vagyonkezelőtől sem. A producer hozzátette, hogy féltő, hogy a hazai szórakoztatóipar méretei között csak néhány hírességnek van lehetősége jelentősebb befektetéseken gondolkodni.

Ebben utazik több magyar híresség

Schobert Norbert, Galambos Lajos (Lagzi Lajcsi), Sztanó Tamás, Frei Tamás, Friderikusz Sándor, Kálomista Gábor, Oszter Sándor, Kovács "Kokó" István, Kovács Ákos. Körülbelül ezek a nevek villannak fel, ha olyan hírességeket, ismert embereket vennénk számba, akik a magyar viszonyokhoz képest komolyabb vagyionokat halmoztak fel, és vállalkozást is indítottak. Schobert Norbert Update-termékeiről és boltláncáról biztos, hogy sokan hallottak – az étterem biznisz viszont nem jött be, ahogy Kokónak sem –, ahogy Frei kávézóláncáról, vagy Pataki Ágnes producer cégéről is. Galambos Lajos vagy Friderikusz Sándor ingatlanbefektetéseiről, Oszter Sándor színész korábbi vendéglátó-ipari, kereskedelmi, üvegipari érdekeltségeiről, vagy Sztanó Tamás korábbi műkinckereskedő éttermeiről már kevésbé. Az énekes Kovács Ákosnak az Opten céginformációs adatbázis szerint csak a Kovács Ákos Kulturális Szolgáltató Bt.-ben van érdekeltsége, itt ugyanakkor csak másfél milliós volt a 2011-es árbevétele. Kálomista Gábor, a Valami Amerika producere, médiavállalkozó viszont már jobb helyzetben lehet, mint Ákos, mivel az Átlátszó.hu számításai szerint több milliárdos megrendelésre tett szert 1998 óta. A fentiek közül mindegyik példa saját vállalkozás beindításáról szól, pénzpiaci befektetésről egyedül Erdélyi "Superman" Zsolt beszélt a gazdasági válság kapcsán az RTL Klub Fókusz című műsorában 2009-ben. Superman akkor elmondta, hogy a komoly veszteségeket volt kénytelen elkönyvelni részvényekben tartott megtakarításain. Több másik magyar celeb pedig hálózatépítő vállalkozással bukott idén pénzt.

[http://hvg.hu/kkv/20130703 Mibe fektetnek a celebek](http://hvg.hu/kkv/20130703_Mibe_fektetnek_a_celebek)